

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVI.

V Ljubljani 7. listopada 1873.

List 45.

Lažnjivi liberalizem, laži-liberalizem.

(Konec.)

Papež Pij VI je leta 1791 tisto državno francosko vstavo za duhovščino čisto overgel, volitve novih škofov kot neveljavno oznanil, in škofom in mašnikom, kateri so prisego na državno vstavo storili, duhovno oblast preklical. Več pred odpadlih duhovnov se je sedaj papežu popolnoma podverglo; sej tudi verno ljudstvo ni maralo za take duhovne, katere je deželjska oblast vrivala. — Deržavni zbor se je pa zato maševal nad papežem; njegovo bulo je sramotno dal po mestu prenašati, in papežu je vzel vse posestvo v Franciji z Avinjonskim mestom vred; in zmaševal se je nad zvestimi duhovni, katerim je plačo in imetje utegnil, jih obropal in iz dežele izpahal, nekatere v ječo pometal, druge pomoril. Samo v Parizu je bilo 300, in v Avinjonu 600 mašnikov pomorjenih. Vso Božjo službo je bil prepovedal. K vsem tem krivicam, ki so se duhovščini godile, so vradniki, ministri in kralj molčali, ali se posmehovali.

Pa le prekmalo je tudi na nje prišla versta. Ker se vradniki, ministri in kralj v začetku niso pogumno ustavljali hudobnim načelom in naklepom, tirjatvam in silam, temveč so jim odjenjevali, je njih veljava čezdalje bolj hiral in omagovala; prederznost in silovitost deržavnega zbora pa je zmirom bolj naraščala in kipela, dotlej, da je bila vsa kraljeva oblast odpravljena in razklicana ljudovlada. Sedaj so trije grozovitneži: advokat Robespier, Danton in Mara imeli vso moč v rokah, ter so jeli poprejšne vradnike in ministre kot ljudovladi nevarne odstavljati, v ječe vtikati in moriti. Tudi kralja Ljudovika XVI, kraljico Marijo Antonijo in kraljevo sestro Elizabeto so pred svojo sodbo postavili, jih kot ljudovladi nevarne v smert obsodili, in z gilotino*), neko sekiro, so jih ob glavo djali.

Potem so kervoločni trinogi planili nad druge ljudi brez razločka starosti, stanú in spola, so jim, češ, ljudovladi nevarnim, premoženje pograbili in z gilotino glave posekali. V Parizu je toliko glav padlo pod gilotino, da se je na morišču napravilo popolnoma močvirje same kervi. — V Lijonu so jih s kartečami streljali. — V Nantih so veliko sto nedolžnih moških in žensk, po dvojce in dvojce zvezanih, v reko pometali, da se je voda zagostila. V Avinjonu je bilo veliko sto mož, žen in otrok pokončanih. Ne veliko bolje se je godilo po drugih mestih, terjih in na kmetih, ker so semtertje po

deželah z gilotinami divjali, in katerim koli se je polju bilo, glave sekali.

Na zadnje je prišla versta tudi na Boga. Deržavni zbor je slovesno sklep storil in oklical: „da ni Boga.“ — Jeli so odpravljati križe, slike in podobe z nogami teptati; altarje in cerkve so ropali in podirali, jih v hleve, kavarne, kasarne, v gledišča prenaorejali. V častito cerkev Matere Božje so v procesiji peljali neko očitno nesramnico in so jo kot „boginjo pameti“ na altar postavili. Da bi ves spomin v Boga zaterli, so odpravili vse nedelje in praznike, tudi koledar ali pratiko so prenaoredili. — Le vsaki deseti dan so imeli deržavni praznik za veselice, kratkočase, pojedine, igre itd. Tako deleč se je zmešala in zgubila pamet „olikanih“ Francozov, ki so bili resnico zapustili in so laži verjeli. Tak je bil sad laži, zmotnjav, sleparij Lutra in njegovih strančarjev in njihovih naslednikov, brezbožnih enciklopedistov, liberaluhov.

Na Angleškem ob času Henrika VIII in kraljice Elizabete, v Švediji ob času Gustava Vaza, in povsod drugod, kjer koli se je bilo nesrečno luteranstvo in kalvinstvo zatrosilo in vkoreninilo, je bilo ravno taki za Cerkev in državno pogubljiv sad rodilo.

Moderni laži liberalizem za svojo podlago, za svoj predmet in živelj ima laži, zmote, sleparije, revolucijske, krivoverske in bogatajske uke in načela; zato vzrokuje homatije in prekucije. Ako se hoče svet zopet umiriti in vrediti, se mora resnobno verniti k resničnemu liberalizmu, k večnim resnicam in nadnatornim milostim.

J. Klapšič.

Stanje sv. Cerkve nasproti Deržavi.

Z visokega Gorenškega, 15. dne vinotoka. Poglavito glasilo sv. Leopolda, mejnega grofa avstrijskega, je bilo: „Cerkev bodi meni, jaz pa bodem nji podpora.“ Po tih besedah se ravna je osrečeval Leopold svoje podložne na duši in na telesu. V teh Leopoldovih besedah zaznamovano je pravo stališče Cerkve in deržave. Iz kratkih besedi izpeljujejo se te le posledice, ki jih je zapisal celo neki protestanški škof, kateri je leta 1848 v Potsdamu umrl; on pravi:

Očitno je, da Cerkev ni pod deržavo, kakor da bi bila deržavina hči. Cerkev ni še le iz nje prišla, temuč deržava se je Cerkvi pridružila „zavoljo greha“. Cerkev tudi ne stoji zad za deržavo kot deržavina služabnica, ker nima svojega bitja le za deržavine koristi. Ona ni le deržavi na roko, in ne izreja svojih udov le za njene potrebe. Zato se Cerkev pri vodilu svojih udov in v razvitji svojih naprav ne more na deržavo ozirati, ne deržave za svojo višjo gosposko pripoznavati. Ravno

*) Gilotina je bila sekira na stroji ali mašini, katero so si bili grozovitneži izmislili, nesoštete žertve s sveta pošiljati.

tako gotovo ne stoji Cerkev poleg države, kakor bi si bili tovaršici. Cerkev ni kakova prikazen, s katero bi mogla država ravnati, kakor s kakim sebi enakim. Cerkev ni kaka vstanova, da bi bilo državi na voljo dano njo pripoznati, in se nanjo ozirati, ali pa ne. Kratko nikar na posled Cerkev državi ni nasprotna, kot njena sovražnica. Cerkev ne pravi, da se je država svojega gospostva polastila, ali da so njene naredbe nepotrebne. Ona ne pridiguje nepokoršine zoper postave, in ne vdihuje nezaupanja proti oblastnikom. Cerkev ne odobruje razpertij v razne stranke in ne podpihuje puntarstva in bratomorstva. Njej je gosposka kot od Boga postavljena redovnica na blagor človeštva, in zahteva pokoršino ji skazovati „ne samo zavoljo strahovanja, ampak tudi zavoljo vesti“, ter se ji tudi dá, kar je prav, „davek, komur davek; strah, komur strah; čast, komur čast gre.“ (Rimlj. 13, 1—7.) Za tega del toraj država nikdar ne more prilike najti, da bi Cerkev ntolcevala, in tudi nima pravice Cerkev okrajševati ali celo stiskati, in zadrževati prosti razvoj njenega duha in njenih namenov.

Ako pa Cerkev ni pod državo, ne za-njo, ne poleg nje, kje in kako toraj stoji?

Cerkev stoji nad državo. Kakor gotovo so nebesa nad zemljo — ali bolj razločno — kakor gotovo je večno, sveto, nevidno višje mema minljivega, le časnega, vidnega, in je Gospod veličastva, pred katerim vse stvari v prah padajo, več memo mogočnih, ki jih povzdiguje in s prestolov pehá (Luk. 1, 52), tako gotovo je Cerkev nad državo.

1. Njeni nameni so viši od državnih. Država ima opraviti z življenjem tega časa; Cerkev pa z življenjem, ki je nerazrušljivo.

2. Njeni nameni so pa tudi važniši, kakor državnini. Država daje varstvo in gotovost, čast in bogastvo. Cerkev pa daje pravičnost in veselje v sv. Duhu.

3. Njeno obsežje gre dalje, kakor državino. Država je omenjena po gorah in morji, ali po pogodbah in mogočnih ukazih; Cerkvi pa se odpirajo vsi deli sveta in vse serca.

4. Njena vstava je na terdnejši podlagi, kakor državina. Država daje veslo iz rok v roke, in z vladarji spreminja se njeno stanje. Cerkev nasproti se le eni kroni uklanja, in če se nebo in zemlja spremenita, krona sveti se močno na eni in ravno tisti glavi. (Hebr. 1, 11, 12.)

5. Njen obstanek je daljši memo državinega. Država nastane v teku stoletij in zgine zopet enkrat iz zgodovine. Cerkev pa se naslanja na besedo, od ktere je rečeno: „v začetku bila je beseda,“ in: „Gospod, tvoje kraljestvo je od vekomaj do vekomaj.“ (Hebr. 1. 8.)

Zato, ko se bodo pozgubile vse države, ki se sedaj za posest tega sveta poganjajo, bode Cerkev, kakor od začetka, v svojem sv. lišpu se lesketala, in večnost ni dalji, kakor njene hvalne pesmi.

6. Njen duh deluje močnejše, kakor peresa in navori državnih strojev morejo delati. V državi se vse zavoljo lastnega dobička ali iz strahu giblje in premika; v Cerkvi nasproti biva ljubezen in veselje. V državi zapoveduje sila, iz Cerkve pa dije prostost. Država je kraljestvo čerke, Cerkev pak vzbuja duha, ki oživlja. Vendar pa državi njenih udov ne odteguje, kakor pa država pogostoma ude od Cerkve odvraca. Tako piše protestanski škof.

Kaj pa liberalci sedanjih časov? Med tem ko na vse gerlo kriče: „Svobodna cerkev v svobodni državi“, stiskajo jo od vsih strani. Polastujejo se s silo njenega premoženja, se vtikajo v Božje hrame, šole, sv. zakramente; odtegujejo po brezvernih postavah Cerkvi potrebnih duhovnov in dušnih pastirjev; skrunijo po njih

Gospodove dui in svetost zakona; devajo duhovnom ključalnico na usta, da bi še v Cerkvi ne smeli govoriti; nargorečniše izmed njih preganjajo, jim prihodke odtegujejo; v ječe in dnarno globo obsojujejo; jih psujejo, preklinjajo, obrekujejo in v pregnanstvo odpravljajo; kažejo se v poslednjih časih celo milošnjike, a ne iz državne blagajnice, temuč iz verskega zaloga!

Ali — čem bolj laži-liberalizem hiti Cerkvi grob kopat, tem pred bo sam vanj padel. Cerkev ima bitje od svojega Božjega vstanovnika, in je sozidana na skalo. Zgodovina priča, da vsak, ki se je v to skalo zaletal, si je glavo razbil. Mogočne države zginile so s sveta brez sledi in tim hitrejšje, čem sovražniše so se vzdigale zoper sv. Cerkev. Cerkev nasproti je ostala in vse boje zmagonosno prebila. Deržimo se terdno te nepremakljive skale, in upajmo, da tudi sedanji viharji, ki jo stresajo, bodo njen obstanek le še krepkejše vterdili. In molimo vsaki dan: O sv. Leopold! bodi varh in podpora sv. katoliški Cerkvi, sedaj v nebesih, kakor si ji kedaj bil na zemlji.

Podkorenom, 15. vinotoka 1873.

Janez Kajžar.

Rienzi Rimski Tribun.

Pensa lunga mano dirizzare
La cittade di Roma malguidata.

Vita di Cola Rienzi.

V popisu večnega mesta (Roma aeterna) v svojem prvem listu govorili smo od viharja, ki se dan danes vzdiguje proti Cerkvi. Pri ti priliki smo omenili enega viharja, ki se je pred skor 600 leti vzdignil, kterega valovi so tako visoko zdvijali, da je bila viditi barka sv. Petra v hudi nevarnosti. Z ozirom na zgodovino, v kateri nahajamo mnoge upore proti Cerkvi, končno pa vsikdar zmage Cerkve se razveselimo, prepričamo se, da besede pisane v visoki kupoli sv. Petra v Rimu: *Portae inferorum non praevallebunt*, so besede prerokovanja večnega Boga, kteremu je prihodnost odkrito pismo, ktero pismo je sam pisal. Vendar pa občudujoči previdnost božjo se ne moremo prepričanju odtegniti, da tiste hudobne moči (*partes adversae*), ktere so se bile v začetku v nebesih proti Bogu vzdignile, iz globočine pogube in nesrečnosti vedno človeka motijo in zape-ljujejo, rekoč: ti imaš „inteligenco“, bodi samosvoj, bodi *Freimaurer*! In mu lopatico v roke pritiskajo, da revež zidari hram, kateri se nad njegovo glavlo razvali, in ga v smert pokoplje. Smejajte se, puhloglavci, in pogledjte na komuno v Parizu, in verjeli bote, kako pade človek brez Boga, — pade, kakor piše prvi angleški pisatelj, pade kakor Lucifer, brez upanja, da bi več vstal.

Da bi pa moža, kterega ime smo na čelu postavili, in njegov čas bolje razumeli, moramo nekake verstice naprej postaviti. V srednjem veku so nemški cesarji s slovečim spremstvom vazalov ali baronov po starih rimskih cestah v Rim hodili, da bi iz roke papeževe cesarsko rimsko krono sprejeli; zavolj tega so se tudi rimski cesarji imenovali. Čez tri sto lét so ter-peli tisti sprevodi med nemškim stolnim mestom in Rimom. Menili so Rimljani, da bode čas prišel, kjer bota papež in cesar v Rimu sedež imela, in Rim bo kraljica sveta, kakor pod Avgustusom. Ko so se cesarji na dom vernili, pustili so v Rimu nemških, tudi laških baronov, da bi ohranili mir in red in sv. Očeta spoštovali; ali baroni so mir kalili in mesto spravljali v napake. Zarad tega so Rimljani mnogokrat nemškega cesarja prosili, naj njim proti baronom v pomoč priiti. V nepre-

nehljivem puntu so se med saboj borili in preganjali ti baroni.

Barka po vodi Tibre plava z žitom obložena, ktera je bila določena za terdnjavo baronov Colonna, kateri so bili narhujši nasprotniki baronov Orsini. Poleg Tibre jaha Martino di Porto od Orsinitove stranke, preklican zaradi grozovitosti, kteremu je straža od tiste barke vediti dala, da naj s trumo konjikov vloví barko za svoje namene. Truma Colonnovska nepričakovana jim pride nasproti, boj se vname, Orsinovci so premagani. Fantička Rienzi-ta, ki svojega starejega brata čaka in med tem za svojo sestro vence vije, Martino di Porto sam na begu vjame in s sulico presune. Brat Rienzi od Aventina pride in na kolenih pred merličem se zaroti, da se bo nad baronom maščeval. Od sedaj bode Rienzi politikar. (Dalje nasl.)

Stoletnica sv. Angele.

Stoletnica od rojstva sv. Angele Meriči se bode obhajala leta 1874, in ta bode prva stoletnica, odkar je med svetnike prišle. Papeževo pismo jo je bilo izročilo ženski mladini za varhinjo, in mora se priznati, da sv. Angela je zvesta varhinja, zakaj kjer koli so uršulinske šole za žensko mladino, se vidi prav poseben blagoslov Božji, prav posebna gorečnost in veselje pridne ženske mladine v take šole hoditi.

Častivci te velike svetnice ji hočejo za stoletni spomin napraviti spodoben spominek. Obračajo se v ta namen do uršulinskih samostanov po svetu za pomoč. Ta spominek ima biti v njenem rojstnem kraju, kapela z altarjem, v Desenzanski farni cerkvi, kjer je v prvo jela okušati sladkost pobožnosti, kjer je bila navdihnjena za veliki misijon, in kjer je shranjen velik del njenih svetinj.

Spomin obhajal in kapela blagoslovila se bode 19. aprila 1874. Spodbudovanje k temu je bilo razposlano že 27. pros. 1873, in nam je prinesel goriški „Eco del Litorale“ to novico. Desenzano je v škofiji veronski ob lepem jezeru „Lago di Garda“, za nas toliko znamenitiše, ker je bil kraj še pred kratkim v našem cesarstvu.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Katoliško političko društvo ima v nedeljo, 9. tega mesca, ob šestih popoldne svoj mesečni shod v svojih prostorih v Virantovi hiši. Na dnevnem redu je: 1. Potreba katoliško-politiških družb (gov. pr. g. kanonik P. Urh). 2. Politiški pregled (gov. M. Močnik). 3. Predlogi in nasveti posameznih udov. K obilnemu vdeleževanju vabi **Odbor.**

Iz Ljubljane. (Tudi vi ne znosite ob nedeljah vsega v Šiško!) V Stokholmu se delavci zmiraj v večih množicah zedinjajo v sklepu, da le bojo v kerčme hodili, in da bojo odpravili postopanje sivega ponedeljka. V več velikih tovarnah so si vsi delavci v tem pomenu roke dali. V shodu 14. sept. so ustanovili 1 državni terdnjak globe, ki ga mora vsak plačati, kateri bi besedo prelomil. Razglasili so goreč klic do svojih tovaršev, v kterem kerčmo in sivi ponedeljek naznanujejo za tisti dve risi, ki ste izpili mezeg iz njih kosti, izvili

denar iz njih žepov, storili blede obličja ženam in otrokom, in razsejali smert, pomanjkanje, zaverženje nad tisuče delavcev. Steklenka, pravi razglas, se bode odsihmal smela nahajati le samo pri kosilu na mizi, ne pojdemo pa več v kerčme, zakaj tam se sami v nič devamo. Dela naj se šest dni, in počiva naj se sedmi dan (s posvečevanjem praznika), bodi pa to dan resničnega počivanja, ne pa obračan v pojejanje in popivanje. — Naj bi si to lepo djanje v izgled postavili tudi Slovenci! Zakaj razlega se ob prazničnih večerih po mnogih krajih in kerčmah, kakor nekdanj po Babilonu in Ninivah. Ni čudo, da se zraven družih strašnih gnjusob godi tudi toliko strašnih pobojev! Slovenci, odjenajte! zakaj to vam dela še večí nesrečo, kakor tožijo uni v Stokholmu.

Z Gorenskega. (Sv. Cerkvi bodite pokorni.) Sveti Edvard, angleški kralj, je nam v tem kaj lep izgled, da je zvesto spolnoval povelja sv. Očeta, in bil je natančno pokoren sv. Cerkvi. Ako se pa dandanes po svetu ozremo, vidimo ravno narobe. Od Cerkve postavljeni prazniki so mnogim tolika preglavica, da bi jih rajši danes kakor jutri odpravili, in vsi ubogi delavci in terpini naj bi še le v grobu delapust imeli! Svet je res gerd in neusmiljen. Veliko se jih za sveto mašo ob takih dnevih ne zmeni, še manj za Božjo besedo. Drugim je zopet od sv. Cerkve zapovedani post tolika težava, da jih vže po trebuhu zvija, kadar od posta slišijo. Nekterim je celo ena spoved in eno sv. Obhajilo v letu tolika neprijetnost, da imajo skomino, ako jim le kdo to opomni. Taki se nad cerkvenimi zapovedmi spotikajo, odrekovaje Cerkvi pokoršino. Ali res Cerkev nima nič govoriti, in ako govori, smo ji li pokoršino dolžni, ali ne?

Dandanes je mnogo društev. Vsako ima svoje posebne opravila, ki jih mora spolnovati sleherni, kdor hoče ud tacega društva biti; kdor jih ne spolnuje, neha društveni ud biti. Tudi katoliška Cerkev je ravno tako veliko društvo, in tudi ona ima svoje opravila — svoje zapovedi. Kristus sam ji je dal oblast zapovedi dajati, rekoč: „Kakor je Oče mene poslal, tako jest vas pošljam“ (Jan. 20, 21.) To se pravi: To oblast, ki sem jo jest od Očeta prejel verne z zveličanskimi zapovedmi voditi, izročim sedaj vam, da jih tudi vi enako vodite. Drugod pravi: „Vse, karkoli bote na zemlji zavezali, bo tudi v nebesih zavezano“ itd. (Mat. 18, 18.) Ta oblast zavezovati in odvezovati, pa ni nobena druga, nego gospostvena, postavodajalna in sodnijska oblast. Še več. Kristus je celo pod zgubo večnega zveličanja zapovedal zapovedi sv. Cerkve kot za njegove lastne pripoznavati, rekoč: „Kdor vas (vaše zapovedi) posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.) „Kdor Cerkve ne posluša, ta ti bodi kakor nevernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17.) Tako toraj sam sebe iz Cerkve izpahne in neha kristjan biti, kdor cerkvenih zapoved ne spolnuje, in udom sv. Cerkve je zapovedano, s takim se ravno tako malo pečati, kakor z neverniki in očitnimi grešniki.

Dalje vsakteri vé, da imajo matere, kakor očetje, po Božjih in po človeških postavah pravico svojim otrokom zapovedovati, otroci pa so jim dolžni pokorni biti. Tudi sv. Cerkev je naša duhovna mati, ki nas je pri sv. kerstu v otroke Božje prerodila. Toraj smo njej in njenim zapovedim enako, kakor Bogu in Njegovim zapovedim, pokoršino dolžni, zato, ker je Bog sam to zapovedal. Razložek med Božjimi in cerkvenimi zapovedmi je v resnici le tá, da so une neposredno od Boga samega, te pa so dane posredno: od Boga po sv. Cerkvi, ki je od Boga samega pooblastena, in po Božjem navdihovanju so zapovedi dane. Zato vidimo, da so zvesti in resnični služabniki Božji tudi vsikdar zvesti

in ubogljivi otroci sv. Cerkve; nikoli pa ne vidimo, da bi kdo, ki cerkvene zapovedi zaničuje, Božje zapovedi vestno spolnoval. Zato je sv. Gregorij Nazijančan v spolnovanji cerkvenih zapoved zanižanemu Ebuziju očital: „Ti si sodnik, pa prelamljaš cerkvene postave. Kako pa boš po tem takem človeške postave spolnoval, ako Božje zaničuješ in jih malo čišlaš?“

Kako zamorejo po tem takim vsi tisti lažiliberálni zaničevalci od sv. kat. Cerkve zapovedanih postav in zapovedi dobri državni vradniki biti, in nje postave vestno spolnovati, ker nasproti cerkvene brezverno zaničujejo in zametujejo? Pregovor pravi: Kjer luč sv. vere ugasne, tam se tudi vest zaduši; kjer pa vere in vesti ni, tam tudi zvestobe ni pričakovati. Od tod so tisti strašanski polomi sedanji čas, po katerih je toliko ljudi nesrečnih! Zato tudi toliko gerdih tatvin, ropov in goljufij v najvišjih službah in opravih. Zgodovina minulih in sedanjih časov nam dokazuje, da je prava zvestoba le pri pobožnih, sv. Cerkvi vdanih kristjanih, ki so imeli zmiraj za prislovico: „Dati cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božje“; in: „kdo ima Boga za svojega očeta, ta ima tudi sv. Cerkev za svojo Mater.“

Korenec.

Iz Kroke, v dan sv. Olbenka. — Že je „Danica“ prinesla naznanilo o bolezni v bližnji Kamni gorici. Tam je pojenjala, če popolnoma ali ne, mi ni znano. Hvalijo Boga zdaj, da so nadloge rešeni; pa tudi se zahvaljujejo svojemu gosp. famoštru za njih nauke in umno vodbo med boleznijo. Revni kamniške srenje so posebno hvaležni tudi spoštovanemu gosp. Ant. Tomanu v Terstu za njegove velike darove v denarji, za ktere so si kupovali mesa, si dajali kuhati juho, v čemur so imeli zadatno pomoč.

Tudi nam v Kropi ne bo prizanesla morivka. Umerlo jih je že 5 v malo dneh. Velik strah dela to, ker človek je zvečer zdrav in zjutraj že merlič. Bolnih leži še veliko. Kterega zgrabi, ga hitro spravi; le malo je tako srečnih, da se ozdravijo.

Oddali smo včeraj po svojih cerkvenih patronih velikansko prošnjo za odvernitev te morivke tudi pred Vsegamogočnega. Imeli smo namreč sv. mašo z blagoslovoma v farni cerkvi sv. Lenarta, potem procesijo med molitvijo k drugi cerkvi, Matere Božje, tam spet sv. mašo. Enako tudi danes.

Imamo pa tudi mi preblagih dobrotnikov, gg. duhovnov rojakov, kateri so našim revnim že v koleri pred 18 leti veliko pomagali, potem pa velikanskih darov darovali k našim cerkvam. Njih imena imenovati bi jim morebiti ne bilo ljubo. Potreba se tudi zdaj že kaže: velika, ako Bog ne odverne te nadloge. S pomočjo po zgledu gosp. Tomanu se rešijo marsikterim staršem njih otroci in otrokom starši. Hvaležni bojo ubogi in prosili bojo vsegamogočnega, da vsim poverne stoterno.

Iz Kroke. 28. sept. smo brali v „Narodu“ ostudno zaničevanje zoper duhovna čast gosp. Erjavca. Ne spodobi se nesnág tukaj ponavljati. Pač bi bilo bolje, ko bi bil tisti zarobljeni človek takrat mislil, da ravno zadnjo uro utegne pogrešati tega ali pa družega mašnika, in naj bi nosil zvonec na vratu ter bi ga vsi poznali, da je ta tisti človek, ki duhovnov pri miru ne pusti. Pride naj zdaj v Kropo poprašat, in vsak mu bo vedil povedati, da g. E. ni tisti gospod, ki ga je unazani časnik popisoval. Nadražil je bil Kroparsko faro, da je vse kričalo: „Treba ga ni, treba ga ni, — on ni za nas!“ Kakor pregovor uči: na več jezikov ko pride, bolj se naraste, tako je bilo. Našteli so bili gospodu skáz in gráj, kakor las na glavi. Da maša s pridigo poltretjo uro terpi, da ne marajo hoditi k bolnikom, da so kruljevi, da so slabi za pridigo itd. — take smo slišali; pa vse to so same laži. Nekteri ljudje bi radi fajmoštre

zbirali po svoji glavi. Sej pa vender mislim, da niso vsi vkup v enem jerbasu, kakor hruške na zbiranje! Naj bi vsak tak človek mislil, kakor se kaže, da morebiti v malo letih utegnemo imeti komaj še enega duhovna, znabiti še tistega s kako skazo, pa še Bog, ko bi bil! — G. E. so bili prišli s težkim srcem, se vé, ker so govorili, da jim bojo voz nazaj obrnili. Bilo je vse drugač. Lažniki so utihnili, podpihovavcem so gobci zamerznili, postala je velika tihota, ker vidijo vse drugo nad gospodom, kakor pa se je napovedovalo. G.

Iz Štajerskega. (Brezvernika nagla smert.) Ant. Pozernič, kancelist pri c. k. sodniji v Šmarjem, zagrizen nasprotnik ondašnjega č. g. dekana, je dne 23. vinot. nagle smerti umrl v Rogatecu. Peljal se je tje zdrav in dobre volje k volitvi državnega poslanca za mesta in terge, je oddal svoj c. k. glas; med obedom ga pa naenkrat začne viti, da se mu sline iz ust cedé. Zdravnik spozná, da je največi nevarnost, začne se govoriti o preskerbljenji s sv. zakramenti; ali to ni mogoče, ker je bolnik 7. maja 1870 očitno zatajil sv. katoliško vero in iz kat. cerkve stopil. Živel je kot brezvernik in brez vse dušne tolažbe, brez blažilnih svetih pomočkov končal. Njemu, kakor že pred njim marsikteremu bogatajcu, se je zgodilo, da je poslednjo uro zopet Boga spoznal, katerega je v življenji zatajeval in grozno žalil. Kakor se nam poroča, klical je P. sv. imeni Jezus in Marija na pomoč, zdihoval v strašnih notranjih mukah: Moj Bog, ako te nisem dosihmal prav spoznal, zanaprej te bom bolj spoznaval in bolj zvesto tebi služil! Pomagaj mi!...

Vse to je le malo trenutkov terpelo, umrl je nagle smerti, in berž prenesen bil v kostenjačo ali mertvašnico. — Bodi Bog zaslepljencu milostljiv sodnik!

Ljudje, ki so moža bolj poznali, terdijo, da je njegovo brezverstvo bolj pripisati hrupu liberalnega veka in brezverskih časopisov, kakor pa njegovemu lastnemu prepričanju. Se vé, da prepričanja nijeden brezvernež nima; le strast in hudobna volja omami duhá, ter telebi človeka v brezverno življenje, ki je, se vé da, lažje in mehkeje kakor pa kerščansko življenje, ki zahteva premagovanje samega sebe. — Pravijo tudi, da je Pozerniča luna terkala. Bodisi kakor koli — sveti Duh govori: „Neumnež misli sam pri sebi: Boga ni!“ V saboto bil je žalosten pogreb brez duhovnika, brez vsega kerščanskega znamenja. Strahom gledali so ljudje nekerščanski sprevod. — Čudno je tudi, da je Božja previdnost peljala tega gosposkega brezverneža in ga nagloma iz sveta poklicala tam doli — v Rogatecu, prav pred očmi drugega gospoda brezvernika, edinega v Rogatecu, kateri se je tudi očitno vsaki veri odpovedal in k konfesijonslozlerjem usedel. — (Slov. Gosp.)

V Terstu je šel v pokoj obéno spoštovani gimnaz. vodja g. dr. Jan. Lozar, obdarovan o tej priliki z viteškim križem Franc Jožefovega reda. Na njegovo mesto je imenovan gimnaz. vodnik profesor na ondodni gimnaz. g. Juri Hoffmann.

V Gorici. (V bogoslovnico so sprejeti) gg. abiturienti: Avian Mihael iz Karmina, Bertin Janez iz Kravjega (Crauglio), Bratina Anton iz št. Tomaža, Gomišek Peter iz Zagomile, Jarec Janez iz Čadurga, Poljšak Alfonz iz Šmarji. („Gl.“)

Petelinstvo.

Kamen, ki se je na višavi odtergal, se dervi z nepopisano močjo in hitrostjo navdol. Tako tudi odpadniki sv. Cerkve.

„Narod“ (t. j. njegovi pisavci) je une dni „spoštoval še sv. vero“ (?), — prej in slej vender je bil zasramovalec papeža in duhovstva, — v nedeljo je bil

od nóg do glave v politiki Luter Martin, — v petek potem je bil že v svojem podlistku Leucipp, Demokrit, Spinoza, Moleschott in kar je drugih starih in novih perstimolcev (materijalistov) in vsemalikov (panteistov); danes teden utegne biti že Mohamed s turbanom na glavi, in čez 14 dni nov Teckali Bucki!

Revež! Kako te bodo tvoji priverženci nasledovali, če jih boš s takimi velikanskimi skoki „omikoval“? Misliš kali, da imajo dosti praznega prostora v glavi za vse tvoje zmešnjave, stare in nove basni in burke, ter bojo „Studenec žive vode“ popustili in po kalnih mla-kužah za teboj dirjali?

Preslavlja med drugim „prirodoslovni materijalizem“, pravi, da le-tá odločno zametuje „čudeže“, in pri-stavlja, da „noben omikan“ človek več nad njegovim pravom ne dvomi.

Tako? Kdo te je pa to naučil? Kje je ostal do-kaz? Si tako učen „omikač“, pa vender hočeš, da bo Slovenec pogreto in že stokrat overženo staro nejevero brez dokazov tebi verjel? .. Ker so tebi vse skrivnosti narave tako široko odperte, te nočemo vprašati po „24 začetnih snovih“ in ne po „izviru materije“; razlagaj in pojasni le samo n. pr.: Kako je prišlo, da tebi berke spod nosa rastejo (če jih že imaš?), in zakaj ne pra-prot namesto njih? Še tega ne veš, in hočeš o čudežih modrovati? Ti meniš, da vsak „omikan človek“ že ču-deže taji v prirodi... Ali res? Kje si pa to slišal? Kje imaš dokaz za to? So tisti, ki napolnjujejo cerkve po mestih in vaséh, samo tesla, ker verujejo v Kristusa in njegove „čudeže“, kakor milijone in milijone verni-kov od začetka skoz vse čase, do zdaj, in bodo vero-vali do konca sveta! Ako se voda neutegoma v vino spremeni, je to menda vender „čudež v prirodi“. Ali ne? In do zdaj še ni bilo nobenega „omikanca“ pod milim nebom, da bi bil mogel utajiti Jezusov čudež v Kani Galileji. Ga boš ne mara ti v nič djal?

Ako kdo tudi le en sam čudež v evangeliju za-verže, on zaverže Kristusa, njegov evangelij. Pa to ni še dosti, „Narod“ v svojem podlistku se je popolnoma za neverca izlevil, razun ako to sramoto na „podlisti-karja“ zvali: pa zakaj je potlej takemu vertoglavstvu dal prostor?

Snuje namreč dalje svojo nejevero in popisuje: da „prirodoslovca najvišji cilj je spoznanje prirodnih zakonov, najboljši in največji vživanje pa duševno natoro — vžitje.“ — Vera pa uči, da je Bog naš cilj in konec; Alfa in Omega; natoro pa je Bog vstvaril človeku v prid, da bodi njen gospodar.

Nadaljnih pošastnost, ki jih je pisavec po dervar-sko poslovenil iz kake judovsko-mavtarske knjige, je komaj vredno omenjati. „Cerkveni knezi“ s papeži vred so mu nar večji „moralni materijalisti“ in nar hudobniši grešniki*); „tvarina ni brez duha in duh ne brez tva-rine“. Pa ravno poprej je govoril o „vesti“ in o „duhu“; po tem takem imajo tudi gobe in červi „vest in duha!“ No, no! Pa ni čudo, če so žužki in polži pobrali „vest“ in „duha“, kar je pisatelj zgubil!

*) Ravno do tod dopisavši smo dobili v roke „Stimmen aus Maria Laach“, iz katerih je razvidno, da je ta „Narodova“ čobodra „plagiat“ iz E. Häckel-a, ki je izmed naj skrajnih levičarjev pri „opičariji“, in je še delj segel v tej brez-božni bedariji, kakor pa Darwin sam. (Znano je, da opičarija je zdaj že zastarana in vsak le malo inteligenčen naravo-slovec se je sramuje.) Darwin je namreč še dopustil, da „eno-celske prvotne snove“ je „neki bog“ stvaril; Häckel pa tudi še to taji. Ravno ta Häckel meni, da se bojo ljudje tako „omi-kali“, da bojo po zgledu Spartanov in amerikanskih rujavcev slabotne otroke precej po rojstvu pomorili, ne z groženjem, ampak s priploskovanjem!

V veri ne dela nič razložka, kje je resnica, kje je zmota; vse so le „mnenja“ — gole mnenja, ki se vsaki za svoje vleče. — Lepega ti nauka! Tergal je naj berže pisavec hlače po šolskih klopéh kacih 12 lét in še to-liko se ni naučil razložiti, kolikor na kmetih vsak otrok vé! Ali uči vera pravega Boga spoznati, ali pa uči, da je ogenj bog, kača bog, da sme človek človeka jesti: njemu je vse le „mnenje“!

Pravi tedaj podlistikar za opičarjem „Häckel-nom“, da tudi prirodoslovec ima pravico si svoje mnenje sko-vati, in zdaj začne razsnovavati „mnenja“ o vseboštvu (panteizmu) itd., kar pa niso ne njegove in ne Häckel-nove mnenja, ampak pogrete bosc burke, znane že nek-danjim Indijanom, in pozneje marsikterim termastim glavam, ki so se bale resnice, bale prave vere, katero je Bog razodel in ki neodjenljivo uči, da živi večni Sodnik, kateri dobro plačuje, in hudo kaznuje.

Take vertoglavnosti je pisal „Narod“ v petek; v saboto pa zopet govori o „vstajenji mertvih“. Taki ve-ternjaki so ljudje, kateri niso vterjeni v veri, in kateri bi slovenski narod radi „omikovali“, ali celo njegovi vod-niki postali!

Česen in čmerika.

Veselo letajo tice pri jasnem vremenu; z milim petjem razveseljujejo nam serce. Toda včas, zlasti pri gerdem in deževnem vremenu, omolknejo, žalostno po-besijo perutnice in se otožne potikajo po vejicah; zdaj a zdaj se ti zdi, da listje razjedajo, ali se zaganjajo v druge tice.

Tem ticam podobni so marsikteri ljudje, ki so včas veseli in prijazni brez konca, kratkočasijsko celo družbo; včas se jih pa loti sitnost in otožnost, da jih ni prenašati. Vsaka naj manjši stvarica jih jezi in raz-odeva njih čmernost, njih hudo termo. Taka hujava pa je nadležna tovaršica, nevarna sovražnica slehernemu človeku. Stori ga za delo nepripravnega, greni življenje, dela mu sive lasé. Nek učen bogoslovec imenuje čmer-nost „dušni náhod“, ki se prime vsega, česar se ž njim okuženi človek dotakne; ga spremlja k delu, se plazi zraven njega na sprehodu, ugasuje naj svetlejše plame posvečenega prijateljstva. — Da so možje velikaši več-krat termasti, je znano; ali od kod neki prihaja, da se ta nadloga loti tudi tolikih podvradnikov, učencikov, rokodelskih mojstrov, gospodarjev in gospodinj? Zna-bit, ker imajo tudi kaj zapovedovati? Ne vém, in no-čem tega ugibati, raji povém bravcem nekatere zname-nite dogodbe termastih ljudi.

Naj pred se lotimo profesorja in pesnika Avšarja. Kadar je dobre volje, je mož, ki ima toliko rožic na obrazu, kolikor las na glavi. Kadar ga pa napade čmer-nost, takrat ga je prav malo „za en groš“. Večkrat sem prišel k njemu, in vselej sem bil prav prijazen in priljudno sprejet; radovoljno mi je razkazal vse, kar bi si bil zmisli. Se vé, bil sem tako srečen, da sem ga naletel vselej, če ne pri židani, pa saj pri pražnji ali ohlančni volji. Neki dan pa ga obišem in vljudno poprosim, naj zloži mojim otrokom nekatere verstice za materin god; ali slabo sem naletel. Sprejel me je prav me-zlo, in ravno da mi je še rek: le sesti. Nekaj časa sedi glavo podpi-raje z roko, ktera se je upirala na stolovo slonilo; vi-dilo se mu je, da je nekaj premišljeval. Kmali pa ga tenka prime, nevoljno spregovori in začne: „Nikoli člo-vek nima pokoja! Pojdite se solit Vi, vaše verstice in vaš god! Kako bom kaj naredel, ko mi je vse na glavi, me vse nadleguje, vse jezi? Ta prismoda dekel ska mi je zopet prinesla kavo, polno oglja! Jo je blaz o po-ogajišu nabrala...“

Komaj sem verjel lastnim ušesom; hotel sem jo pobrati, da bi drugi pot boljše naletel, kar pride njegova gospa in ga prijazno vpraša, če bi se tudi on hotel popoldne odpeljati z Boškovo družino, kakor je že dogovorjeno. „Kaj ta vožnja!“ zareži nad njó; „ženske se hočejo vedno voziti na sprehod, naj bi se rajši učile boljše kavo kuhati. Le pojdi!“ Tiho, ljubi mož, je gospá pohlevno odgovorila; danes ni nič govoriti s teboj; vožnja naj le ostane in jaz tudi precej grém. Gospa je odšla; kmalo je prišla dekla povedat, da je prišel študent Čopek, ki želi z gospod profesorjem govoriti potrebno reč. „Študentje naj se gredó solit“, je rekel; „ti lenuhi se hodijo le prilizovat, šolo zanemarjajo, pa bi radi dobili vsi dobre spričevala! Povej mu, da nimam časa; drugičkrat naj pride, pa je konec besedi.“ Dekla, ki je že menda poznala njegovo termo, jo je kar tiho pobrisala, kakor miška. Toda kmalo pride zopet in pové: prinesel je krojač Dudek suknjo za gosp. profesorja. „Naj se gre solit neslani krojač in pa njegova suknja!“ je zavpil planivši s stola. „Kaj ga zdaj vrabec nosi? Mógla bi suknja biti že v nedeljo dodelana! Le spravi se — ti in pa krojač!“

Smejati sem se mógel na tihem, ko je profesor tako koderncal, — radovedno sem čakal, kaj bo zdaj, ko je keršenica prinesla pismo s pošte. „Plent naj nese pismo in vse“, je zarežal nad njó; razrobkal je pismo, pa vidilo se mu je, da nič ne mara zanj. Ali med branjem se mu kar neprevidoma čelo razgerbanča, dobra volja mu zazori na ustnicah. Prijazno se obrne proti meni, in smešljaje se mi reče: Po tolikih sitnostih in težavah vendar spet kaj veselega! Poslušajte! Bere iz pisma: „Preddragi gospod profesor! Vaša pesem je grofovski rodovini močno dopadla; jo bojo djali v prekrasen okvir, v večni spomin na ženitnino mladega grofa bo visela v veliki dvorani. Grof je popraševal, kdo jo je zložil in serčno želi vas spoznati, ter vas in gospó s tem pismom povabi, da ga obiščite v počitnicah v grofovskem gradu. O priliki ženitninske slovesnosti vam ob enem pošilja priloženih sto terdnjakov. Serčno vas pozdravlja vaš D.“

Popolnoma spremenjen hitro hitro pokliče gospó. „Glej, ljuba žena“, reče, „grof D. mi je poslal 100 tolarjev in povabilo za-te in za me; preberi vendar to prijazno pismo; to je pa res veselo! Ali si že kaj govorila z družino Boškovo zavoljo vožnje? Povabi jih, pa bomo mi vse plačali. Ali je študent šel in gospod krojač? Bog pomagaj, oba stanujeta daleč od tod; sam grem k njima“. Potem je rekel meni ves prijazen: Pesmico bom berž jutri skoval; zanesite se, da vam bo všeč, in me je nezmérno priljudno spremil prav do vrat. (Dalje nasl.)

Pustite škofa domá!

Ko je bil Napoleon III še mogočen mož, pa je bil papeža izdal, ga je škof Pie v Piktaviji (Poitiers-u) na Francoskem primeril s Pilatom. Natezali so ga za to pred cesarja in ministre. Nalogo ga v Pariz pripeljati je bil sprejel eden naj višjih policijskih opravnikov, mož, ki je bil ves osmukan po zunanjem, pa se je vedil tudi prav priljudno obnašati. Že precej po noči le tá gre iz Pariza, in zjutraj se dá napovedati v škofiji v Piktaviji. Neprimérna priljudnost in gospostvo tujčevo mu je brez odloga pridobilo zaslišanje pri škofu. „Prečastiljivi gospod“, prične neznan tujec, „prišel sem Vaši škofovi milosti opraviti naj spoštljivši poklon“. — „Sprejemem poklon, hvala, gospod!“ je odgovoril škof. — „Kako se ima Vaša milost? — „Lepa hvala, prav dobro.“ — „Prav slabo vreme je bilo poslednje dni.“ — „To letni čas tako nanaša; bi-li Vas smel vprašati, kaj mi je naklonilo čast Vašega obiskanja?“ — „Naloženo mi je Vašo

milost v Pariz spremiti.“ — „V Pariz, gospod?“ jest nimam namena v Pariz, hvala Vam za priljudno ponudbo; sicer pa navadno popotvam le sam.“ — Milujem, da me ne razumeva Vaša milost, poslala me je vlada.“ — „To je kaj družega. Recite toraj, da Vam je zapovedano, mene v Pariz pripeljati.“ — „Globoko obžalujem, prav tako je. Prizanesite mi, da mi je naloženo, spolniti tako mučno dolžnost.“ — „Pred koga pa naj pridem?“ „Pred ministra in pred Njegovo veličanstvo cesarja.“ — „Dobro, gospod, pripravljen sem iti z Vami. Dopustite mi, da vravnám svoje male reči za pot.“ — O prosim, vzemiti si časa, Vaša milost, kolikor je drago.“ — „Mi ni treba čez pet minut, in še to uro zamoremo odriniti.“ „Vaša milost naj bi toliko ne hitela; bolje bi bilo verhi tega še, ako bi šli z nočnim vlakom.“ — „Nikakor ne, gospod, jest vse storim pri belem dnevu. V malo minutah me imate.“

V malo minutah odpre strežnik sobine vrata, in dva ministranta prideta, eden s pontifikalom (bukvami), drugi z velikim svečnikom. Za njima gre škof Piktavski v naj krasnejših škofovskih oblačilih, z mitro na glavi in škofovsko palico v roki: „Gospod, tu me imate, pojdimo doli in odrinimo.“ — „Pa veeder ne“, vpraša opravnik se opotavlja. „ali so Vaša milost odmenjeni v tem ornatu popotvati?“ — „Nepreklicljivo, gospod! Vi imate peljati piktavškega škofa in jest grem v svoji službeni lastnosti kakor škof.“ „Ali, častiti gospod, za tako dolgo popotvanje vendar ni potrebna taka obleka.“ — „Kaj, ne potrebna, da grem pred cesarja in pred ministerstvo njegovega veličanstva? Odložil sem za terdno iti v svoji službeni obleki, in pa v naj boljši. Tedaj pojdimo, gospod! če ne, odide vlak brez nas.“ — Pa, Vaša milost bodo saj si voz vzeli, da v tej opravi pridete skoz mesto do kolodvora?“ — „Prizanesite, gospod! jest imam od nekdanj navado skoz Poitiers iti peš, in moji prijatli bojo kaj veseli, kadar zvedó to čast, da me kliče cesar, naj pridem pred njega — po takem možu, kakor ste Vi.“ — Milostni gospod, to ne more biti!“ — „Pojdimo, pojdimo gospod“, sili škof, „čas teče in jest imam veliko opraviti.“ — „Če je taka, dopustite mi, Milostni gospod, vsaj to, da se s prefektom (deželnim poglavarjem) posvetujem, in v pol ure bom vidil, kaj je storiti.“ — Po dogovoru s prefektom naznani policijski opravnik v Pariz, kaj se je pripetilo in dobi ta le odgovor: „Pustite škofa domá, in Vi se vernite v Pariz.“ — „Volksztg.“ v Baltimoru. ki to pripoveduje, pristavlja še naslednje besede: Utegnejo se kmali spet, če tudi ne v Parizu, slišati besede: „Pustite škofa domá!“

Morebiti bi Bizmarku ne škodovalo, ako bi si pred zaspancem dal brati to mično dogodbo.

Razgled po sretni.

Avstrijansko. Kakor pišejo z Dunaja „Čech u“, ministerstvo Auerspergovo ne bode dolge več obstanka imelo v taki podobi, kakor je zdaj sestavljeno.

„Bohemia“ je zvedila, da med cerkveno-politiškimi predlogami za državni zbor je tudi postava o davku iz duhovnih služb (prehend) v prid verskega zaklada.

Znani Šuselka v zahvali do tistih, ki so mu na Moravskem glasove dali za poslanca, razodeva terdno nado, da sedanja borba se bode končala z zmago pravice. V oziru na bivše volitve piše na drugem kraju v tem le pomenu: Vstavaki zmagoviti šum ženejo, da imajo v zbornici zopet močno večino. To je stara pesem in zato bi centralisti ne imeli poskakovati. Upali so si lepo število mest pridobiti: toda narodna in državopravna opozicija stoji na svojem mestu z nezmanjšano močjo. Vstavaška stranka ima večino, ali

dokazano je, da le manjšina prebivalstva stoji za njo. Ta anomalija je nasledek volilnega reda. Deržavno-pravna opozicija bi pri vstopu v derž. zbor imela protestirati proti zistemu. To pa bi vspeha ne imelo, ker večina bi jo le zasmehovala, in zunaj bi jo tako imenovani „liberalni“ listi in vse liberalstvo na vse usta zasramovalo.

Na Dunaju so 3. t. m. federalistiški poslanci imeli posvet. Čehov in Moravcev ne bo v deržavni zbor. — Zvesti Avstrijanci po pravici obžalujejo, da mislijo ministri od Prusa veliko milijonov srebernega denara na posodo vzeti. To pa zato, da bi polomstvu na pomoč prihiteli. Mislimo si, ko bi bili federalisti na kermilu in bi n. pr. pri Rusu na posodo jemali, kaj bi Nemci rekli? —

Češko. „Pokrok“ piše o Hohenwartu med drugim: „Bivši ministerski predsednik „čistih rok“ bode méril proti Giskrom, Herbstom, Hopfenom itd. in dunajski demokrati, ako se nočejo izneveriti svojemu poklicu po „čistih rokah“, mu morajo pritegovati. „Fevdal“ Hohenwart in demokrat Kopp strinjata se: v tej piki. To je ta skominajoči stan, to je tisto strašilo, pred katerim derhtajo možje „nečistih rok“. S tim pa Hohenwart kakor vodnik opozicije v deržavnem zboru zanese razdvoj v samo nedrije vstavoverske strani. Priložnost k temu pa, da se „starim“ pokaže njih prava podoba v njih lastnih zerkalih, se bode precej nastavila. Vlada je že predložila cesarju nasvete o tem, kakošna pomoč naj bi se podala denarnemu polomu. Obravnava o tem pride v deržavnem zboru na versto že perve dni. Kako vgoden trenutek je to, da se precej v začetku zasedstva razgerne obličje o narodnogospodarskem razcvetu ne le samo vstavovercem, ampak tudi celemu svetu! In to je drugi strah, ki samo misel nanj dela že škripanje z zobmi pri vstavovercih...“

Zmiraj bolj tedaj se razodeva, kako junaško djanje so doveršili naši Gorenjci, da so tega moža izvolili.

Na Nemškem samo tega še manjka, da bi Bizmark škofo in vernike vlačil v ječe in na moriša; pa prvo je že prav blizo. Polno je že škofov, katerim je Bizmark na vratu. Nadškof poznanski je oglobljen za 300 tolarjev; kolonjski nadškof ima pravdo, ker je nekaj duhovnov za pastirsko službo odločil; paderbornskemu škofu je enako naložena globa 200 terdnjakov, in v pravdi sta tudi škofa bratislavski in kolmski. Katoliški listi so v nevarnosti, da jih zapečatijo, če le zinejo. — Pri tej okolišini je vredno opomniti liberalnih listov, ki imajo „svobodo“ na papirji, so pa precej na strani vsih trinogov, samo, če po Cerkvi mahnejo. Ni treba delež seči, pa najdete tacih tudi v slovenskem jeziku. —

V Stanjkovu na Češkem je bil 19. okt. keršen 32 letni Jakop Fišer, ki je od judovske vere prestopil v katoliško Cerkev.

Laško. V „novo-zveličani“ Italiji, v Rimu na ulicah, so 21. okt. našli ležati Naceta Selci-a, ki je bil obležal za lakoto! v „svobodni“ Italiji, kjer je vsakemu „svobodno“ za lakoto umreti! —

V Spoletu je framasonska mestna gosposka po vsaki ceni hotla podreti jezuitovsko cerkev, toda protest z 2000 podpisi meščanov je odvrčal božjerpno hudobijo.

Ker gerdi brezverci tega niso dosegli, so se spravili na zraven stoječe molitviše, da bi iz njega napravili nekak kraljev vstav, ali konvikt. Pričeli so delati brez ozira na nedeljo in praznik. Neko nedeljo, ko so zidarji delo doverševali, se neprevidoma zgrudi obok, se zgrudijo stebri, se zgrudi vse skup, tako, da ne opek ni ostal na svojem mestu. Komisija iznajdencev v zidarstvu ni vedila povedati vzroka te nesreče, ker delo je bilo čisto po pravilih izpeljano. (Litor.)

Rimsko. Časniki popisujejo, kako so „omikani“ nove ère v Rimu napadali in si prilastovali tuje posestva. Mislimo si, ko bi v Ljubljano gospodje v mehkih rokavicah od kake tuje zemlje prikoralali v boljše hiše in začeli popisovati, kaj je v poslopjih, poslednjič bi pa posestnikom napovedali: „v 10 dnevih odlezite: teh stanovanj mi potrebujemo!“ — Tako so 20. okt. prišli v jezuitovsko posestvo „al Gesù“, v „Collegio romano“, k sv. Evzebiju, k sv. Andreju na Kvirinalu, k sv. Lorencu, in v Aracoeli. Primahavši „al Gesù“ so napovedali, da v 10 dnéh mora hiša biti prazna. Bral se je od č. očetov protest, da ne odjenjajo drugač kakor le sili, in da družbine pravice so nedotakljive. Poklicali in brali so potem gospodje vse družnike, častite očete in brate po imenu; tudi prečastitljivega gospoda velikega prednika (generala) so „omikani“ gospodje klicali s prostim imenom „Peter Becks“, kakor kacega šolskega poba. Kdo neki bo od tacih težakov „omike“ pričakoval? Potlej so zapečatili knjižnico in arhive (pismo-hrame), in so hodili po poslopji, kakor po svoji lastini. Potem so vradno v posest vzeli cerkev, sakristijo in vse reči, ki so za Božjo službo... Ko so samostan na taki način v svojo oblast jemali („ropali“, ne smemo reči, sicer nas Tagblatt utegne na Žabjek spraviti), sta konzula ameriški in portugalski protestirala zoper ugrabljenje prostorov, ki so lastina teh dveh narodov. Pri mednarodnim poslopji „Collegio romano“ so protestirale tudi zunanje semenišča, in pa tajnik sv. Očeta, ker to je papeška lastina posebej. Bilo je še več drugih protestov, toda kaj praša uzmovič za proteste?

S preganjanjem katoliških redov veda, umetnost, omika neizrečeno terpi; bukvarji tožijo, da skor nič ne morejo prodati, ker samostani so bili sicer naj zanesljivi kupovalci. Prelepe klošterske bukvarnice se bojo razkropile in razteple. Slikarji, podobarji in drugi umetniki so sicer imeli polno dela po samostanih, cerkvah itd., laški novi Vandali pa vse razdevajo in teptajo. V Boloniji so iz biblijoteke sv. Dominika prekrasne rezljarije kakor nepotrebne derva za kurjavo na cesto vergli. Tako se godi tudi v Asizu v cerkvi sv. Frančiška in drugod. In barbarski liberalci se ne sramujejo pri tem lagati in ljudi slepiti, da oni „omiko“ razširjajo! Bodi si na Laškem ali drugod, povsod so ti ljudje divjaki in barbari, ki k večjemu kak mesén roman ali umazan časnik na dan spravijo, s čimur nejevero in pregreho razširjajo ter kažejo, da so v resnici pravi „mračnjaki“. Obetali so l. 1870, da bojo redove ohranili; bila je laž. Obetali so pozneje, da bojo generalate (poslopja za velike prednike redov) ohranili; bila je laž. Vse obljube teh ljudi so laži in sleparije.

Francosko. V enem svojih najlepših pisem je grof Chambord l. 1870 rekel: „Prava mati raji zapusti lastnega sina, kakor pa da bi ga vidila umreti. Tudi jest poterdim to čutilo in rečem vsled tega: Moj Bog, reši Francijo, ako bi mi bilo tudi umreti, ne da bi jo še kdaj vidil.“ — Sam kralj. pravi oče svojega naroda zamore tako govoriti, pristavlja „Unità“. Iz ust Bonapartov, velikih in malih, se nikoli ni slišala taka beseda, ker to niso besede uma, ampak besede serca... Bog je uslišal njegovo blagoselčno molitev, in s posredovanjem njenega kralja hoče Francijo rešiti. In kakor se Francija nikoli ni pogubila sama, tako se sama rešiti ne more. Ako bo Francija rešena, se bode Evropa osópla z njo, in nov red se bode pričel povsod. Le samo od Boga more priti to veliko rešenje, in Francozi ga prosijo z molitvami na posredovanje presvete Marije Device, Matere rešenja. Ne le škofje, ampak tudi poslanci priporočajo tako molitev. Bilo bi v resnici brez pametno, ako bi kdo v tem poslednjem trenutku ne razumel, da vsaka človeška dobrota je revna, vsaka volja omahljiva,

vsaka serčnost slaba, ako nam božja moč ne pomaga," je rekel poslanec Miroslav Pioger. Vesoljni francoski narodni zbor, pravi „Unità“ dalje, je večkrat zaterdil svoje zaupanje v molitveno moč. Škotje v pastirskih listih spodbujajo katoličane k molitvi.

Utegne pa se kak časnikarsk ali drug liberalec zakrohotali k molitvi Francozov. Le! Počakajmo malo, in vidili bomo, če se hitreje povzdigne Francija med molitvijo katoličanov, ali Italija med psovanjem molitve od strani neolikanih liberalcev in „masonov“, da molčimo o družih državah, kjer se molitev psuje.

Ljudovik Filip je bil kralj rogovilstva, Ljudovik Napoleon je bil cesar državnega prekanljeja; Henrik V bode kralj molitve, pravi omenjeni list. Trije rožnikovi dnevi so kronali pervega; ječe, prekanjenja, prehitelji, samosilnosti, plebisciti (umetno osnovano ljudsko glasovanje) so ustanovili cesarstvo drugega; tretji pa se bode prikazal na Francoskem kakor dar, prikljican od božjega usmiljenja.

Od postavnega kralja sme Francosko pričakovati otenja in povzdignjenja. Cesar pa bi bilo pričakovati od rudečkarjev, to kaže zlasti sklep spisa „Lažiliberalizem“ itd. v današnjem listu, ktereга naj bi tudi slovenski rudečkarji ne pregledali. —

— O milostnem kraju Marije Device v Lourdes na Francoskem pripoveduje „Echo de Fourvière“ čudežno dogodbo, ki je ondi velik vtis napravila, kakor veliko družih na tej božji poti. Fajmošter v Marvejols u je svojemu škofu v Mende u s pismom 4. oktobra naznanil dogodbo, ki naj v posnetku nasledva.

V petek, 2. oktobra tega leta, to je, v god angelov varhov, se je v Marvejols-u kar na nagloma ozdravila petnajstletna deklica, ki že štiri leta ni mogla storiti nobene stopinje, in že skor nič več ni vživala. Omenjeni dan je z domačimi v ondotnem hospicu opravljala devetdnevno v čast Marije Device v Lourdes-u. Ko je bila obhajana, je kar nanagloma začutila, da je ozdravljena; vstala je s postelje, šla pokleknit, in kleče je ostala pri sv. maši. Od tistega časa hodi z naj večji lahkoto, in je z dobro slastjo. Poročevalec obeta škofu, da kmali nasledva poročilo te dogodbe z vsimi okolišninami. —

— Nobena reč zdaj svetu ne daje toliko opraviti, kolikor Francoski prestol in postavni kralj Henrik V. Republikanarji in mavtarji vsih dežel pihajo kakor gadi, ker so v nevarnosti njih rudečkarske osrove, ne le na Francoskem, ampak tudi na Španjskem in povsod. Kar ti rabeljni sami namerjajo ubogemu človeštvu, namreč kri prelivati in ljudi mesariti, to valijo na stranko vere, pravice in reda, le da bi ljudi bolj zbegali. Le ti pa so v vednem strahu, če bode Mak-Mahon mogel rogovilstvu ubraniti, da ne zbuči, ali ne? Kaže pa tako, da je strah nepotreben. Te dni je med drugimi poslanstvi bilo eno prišlo k Mak Mahonu s pomislikom, da z oklicem kraljestva je očitni mir v nevarnosti. Mak-Mahon poslancev ni sprejel, dobili so pa odgovor, da vlada se nič ne boji in je porok za ohranjenje reda. — Sicer pa vse kaže, da francosko kraljestvo je blizo. „Standart“ ima zaterdilo iz Pariza, da vsi tam kralja pričakujejo, in tergovci se zanašajo, da njegova vstanovitev bi povernila mestu kaj od njegove nekdanje veličave. Pravili so, da 15. novembra bode kraljestvo okliano; ali naj poslednjiši dogodbe so reč zategnile.

Angleška vlada, kakor piše „Litor“, je zapovedala svojemu ministru v Rimu g. Paget-u, da naj izdatno brani redovnike, ki so podložni angleške kraljice, ako bi jih hotli preganjati iz njih samostanov... Ali ni to neizbrisljiva sramota za katoliško (če ne mavtarsko) laško vlado? —

Amerikansko. V zedinjenih državah se posebno

v viših deržinah pogosto spreobračajo k katoliški veri. „Standart“ v Filadelfiji naznanjuje to-le: 16. jul. je v Charquille-u v katol. Cerkev prestopil g. Edvard O Toney, reformski pastor v Mamistown-u. 20. jul. ravno tako v Bostonu gosp. Rihard Bliss, učen in obilno po Ameriki znan mladeneč, bivši protestant. Ravno tisti dan in v istem mestu gospodičina Marija Stella Libby, hči viteza v Bostonu Jakopa Libby-a. V Stoljnici sv. križa v Bostonu se je zmoti odpovedal gosp. Frank Colline Wiard, mlad Anglež, bivši anglikanec. V ravno tem mestu se je pokatoličil g. Karol R. Breinard, episkopalec, rektor v Quinty-u, mož prav posebne učenosti in omike, obilno znan kot časnikar in govornik.

Razne novice. „Neue Fr. Presse“ v basni zasmu je svitlo cesarico, ki ni sprejela „visokih gostov“, ki so razstavo obiskali. Vse se po pravici huduje nad to nesramnostjo. — „Vaterland“ v daljši obravnavi sklepa, da federalistom ne kaže nič drugega, kakor ne vdeležiti se državnega zbora, in upa, da ni daleč, ko bo zadnji federalist zapustil zbornico. —

— Na Saksonskem je umerl katoliški kralj Janez. Naslednik mu je sin Vojtěh.

Iz Ljubljane. Poslavljenje. Z veseljem naznanujemo, da neprestrašeni borivec za katoliško reč gospod **dr. Etbin H. Kosta** je poslanjen od Pija IX s častnim redom sv. Gregorija. Slava! —

S Češnjice. (Zahvala.) Ne morem si kaj, da bi očitno ne izrekel preserčne zahvale poštenim Kostonjevcem za iskreno ljubezen, ki ste mi jo tako lepo skazovali ves čas moje ondotne blizo petletne duhovske službe. Nepozabljiv mi ostane zlasti tudi 20. dan vinotoka zarad tolike priserčnosti pri mojem odhodu. Bog Vam obilno plačaj Vašo prijaznost in ljubezen!

Z Bogom!

Na Češnjicah, 30. okt. 1873.

Fr. Kepec, duhovniški oskerbnik.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Ant. Jeglič, biva v Avgustineju na Dunaju; č. g. Val. Lah gre k Trapistom v Bosno, na njegovo mesto v Šmartno pri Kranju pride č. g. B. Šoklić, in v Staro Loko č. g. Jan. Komljanec; č. g. Jan. Karlin v Šentvid pri Cirknici in k sv. Trojici č. g. Nemec iz Šmartna pri Litiji.

V Goriški nadškofiji: V. č. g. Jožef Gabrievčič, doktor bogoslovja in špiritval v centralnem semenišču je imenovan za sup'lenta bibl. ved. nov. zak.; pervostolni vikar č. g. dr. Ivan Flap prevzame začasno stolico pravne (theol. moral.), ker gré prof. dr. Evgenij Valussi kot državni poslanec na Dunaj. Č. g. Janez Visintin, duh. pomočnik v Fari, gré v Rudo za kaplana; na njegovo mesto pride č. g. Travan Janec, duh. pomočnik v laškem št.-Petru. Č. g. Peter Utili, četertoletnik, gré za koop. v laški št.-Peter; novomašnik č. g. Blaž Bandel za kaplana v Ločnik. Č. g. Friderik Lenardič, novomašnik, gre za učitelja v zavod k gluhonemim v Gorici.

Dobrotni darovi.

Za afrikanski misijon: Neimenovana roka 1 gl.
Za Bulgarski misijon: G. J. Murnik 5 gl.
Za Dolence s točo poškodovane: Po gosp. kanoniku P. Urhu 6 gl.; iz Borovnice 6 gl. (ne 5).
Za pogorelce v Biški vasi: P. g. kan. U. 65 kr.
 — Iz Borovnice 1 gl. — Iz Černega verha 2 gl. — Fr. Kramar 1 gl. Jan. Kramar 20 kr. (Poslano po g. Ilovaru „Novicam.“) — Iz Dupelj č. g. dušni pastir 2 gl. 50 kr.

Za pogorelce v Vinici: Po gosp. kan. P. Urhu 65 kr.